

**Növényvédelmi előjelzés a szántóföldi kultúrákban
2025.04.15.**

A múlt héten folytatódott az áprilisi szeszélyes időjárás, eleinte kisebb-nagyobb éjszakai fagyokkal (-4,5 és -1,5 °C között), majd folyamatosan emelkedő hőmérséklettel. A mélyebb fekvésű területeken a szántóföldi kultúrák is kárát látták az átmeneti lehülésnek. A repce és gabonafélék lombozatának kifehéredése, a fiatal hajtások, levelek száradása, károsodása több esetben valószínűleg a termés elemekben is megmutatkozik majd. A szinte csapadékmentes napok alatt intenzív légmozgás jellemezte a klímát, mely a talajok további száradását fokozta. A talajhőmérsékleti értékek is csökkentek, így a legtöbb esetben még vártak a napraforgó és kukorica vetéssel.

Őszi búzában jelentős változás nem történt növényegészségügyi szempontból. A szárbaindulás kezdete - 1(2) nóduszos állapotú állományokban észlelési szintű a **lisztharmat** fellépése az alsó leveleken. A **szeptóriás levélfoltosság** csak a betegségekre érzékeny fajtákban lelhető fel, de csupán gyenge mértékben. Az alsó, idősebb leveleken gyakran a levél csúcsától, szélétől kialakuló hosszanti sárgulás, bordós elszíneződés, nekrotizálódás figyelhető meg, mely tápelem felvételi problémákra utal (pl. kálium), a száraz talajkörülmények miatt (1. fotó).

1. fotó: Élettani eredetű elszíneződés az őszi búza alsó levelein

A **vetésfehérítő bogarak** egyedszáma csökkent, a korábban nagyobb kártevő létszámmal bővelkedő táblákon is. Ennek ellenére egy-egy állományban már megfigyelhető a tojásrakás, egyelőre alacsony szinten (2. fotó). A hőmérséklet emelkedésével (~18-20 °C tartományban) és mérsékelt csapadékos körülmények között nő a nőtények tojástermelése, ezért az állományok megfigyelése mindenképp javasolt. A **levéltetvek** betelepülése megkezdődött. Őszi árpában a **pirenofórás (hálózatos) levélfoltosság** tünetei erősödtek, a betegség a 2. levélemeletig terjedt. A **lisztharmat** a szár alsó részén és az alsó leveleken okoz gyenge fokozatú fertőzöttséget.

2. fotó: Vetésfehérítő bogár tojásai őszi árpán

A repce fenológiai állapota tájegységenként heterogén, a zöldbimbós állapottól az első virágok nyílásáig figyelhető meg a fejlettség. A hűvös, szeles időjárás a **repcefénybogár** (látható) egyedszámát csökkentette, bár sok helyen a populáció nagysága inkább technológia függő. A sárgabimbós állományokban a bimbókártétel emelkedett (~1 %), amely hűvös, csapadékos, borús napokon az elhúzódó, kártételre érzékeny fenológiai stádiumban tovább fokozódik (3. fotó). Az állományok szemléje most különösen fontos, mert ha a sárgabimbós fővirágzatban >5 db repcefénybogarat (vagy 10 hálócspásban 80-100 db imágót) találunk, a kár jelentős lehet, a védekezés indokoltá válik!

3. fotó: Repcefénybogár bimbó kártétele repcében

Megjelentek a **repcebecő-ormányos** első egyedei az állományokban.

A napraforgó vetése többnyire várat magára, ahol azonban elvetették (pl. Hajdú-Bihar vármegye), ott a kelő állományokban a **mezei nyúl** kártétele lépett fel.

A **mezei pocok** és a **hőrcsög** népessége szintén csökkenő. A lakott járatok és a kártétel is a ruderalis területekre, legfeljebb a tábla szélekre korlátozódik.

Tűh Annamária
Magyar Növényvédő Mérnöki és
Növényorvosi Kamara